

Miljödepartementet

Sveriges meteorologiska
och hydrologiska institut
601 76 Norrköping

Uppdrag att utarbeta underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) att i samarbete med berörda myndigheter följa upp och analysera det arbete med klimatanpassning som skett sedan Klimat- och sårbarhetsutredningens delbetänkande Översvämningshot - Risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmaren och Vänern (SOU 2006:94) och slutbetänkande Sverige inför klimatförändringarna (SOU 2007:60). Uppdraget ska i relevanta delar även genomföras i samarbete med Dricksvattenutredningen (L2013:02). En bedömning ska göras av återstående behov av åtgärder med förslag på fortsatt arbete med klimatanpassning.

Uppdraget syftar till att ge ett aktuellt underlag för att kunna bedöma framstegen i arbetet med att anpassa Sverige till ett förändrat klimat. Underlaget ska vidare kunna användas dels för att säkerställa att arbetet med anpassning i de olika sektorerna och regionerna fortskrider på ett ändamålsenligt sätt, dels som stöd i arbetet med att prioritera de mest angelägna insatserna. Underlaget ska även belysa hur tvärsektoriellt samarbete kan utvecklas.

Uppdraget ska också ta hänsyn till vad som sägs i kommissionens meddelande En EU-strategi för anpassning till klimatförändring (KOM(2013) 216). Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna fokusera på konsekvenser för samhället av ett förändrat klimat. Myndigheterna ska ta hänsyn till resultat som framkommer i regeringens uppdrag om att utarbeta underlag om forskning och kunskap om klimatförändringar (M2013/3203/Kl) och i Miljömålsberedningens (M2010:04) uppdrag om en långsiktigt hållbar markanvändning.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 december 2014.

Bakgrund

Klimat- och sårbarhetsutredningen redogjorde i betänkandet Sverige inför klimatförändringarna (SOU 2007:60) för det svenska samhällets sårbarhet för globala klimatförändringar. I detta ingick en redogörelse för hur de globala klimatförändringarna kan komma att te sig regionalt och lokalt samt för konsekvenserna av dessa förändringar för samhällets olika delar och hur naturmiljön kan komma att påverkas. Utredningen redovisade också en bedömning av kostnader för skador som klimatförändringen kommer att ge upphov till samt förslag till åtgärder för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Utredningen lämnade även delbetänkandet Översvämningshot - Risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmaren och Vänern (SOU 2006:94). Förslagen i utredningen behandlades i proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik - Klimat (prop. 2008/09:162). Av propositionen framgår bl.a. att regeringen anser att forskning och kunskapsuppbyggnad är av stor vikt för att möjliggöra adekvata anpassningsåtgärder i samhället. Vidare anges i propositionen att åtgärder och prioriteringar behöver utgå från lokala och regionala förutsättningar. Fokus för statens engagemang i arbetet med anpassning till ett förändrat klimat ligger därför på kunskapsuppbyggnad, sektorsintegrering samt att ta fram underlag till grund för regionalt och lokalt arbete och arbete inom specifika sektorer.

Regeringen har inrättat Kunskapscentrum vid SMHI som är en nod för att samla in, utveckla och förmedla kunskap om klimatanpassning till olika delar av samhället. Ett antal uppdrag har lämnats till berörda myndigheter som en följd av propositionen. Lantmäteriet har i uppdrag att flygscanna hela landet och bygga upp en rikstäckande nationell markmodell med täta och noggranna höjddata som är ett nödvändigt planeringsunderlag för bland annat klimatanpassningsändamål. Flera myndigheter deltar också i arbetet med att kartlägga riskområden för ras och skred och för översvämningsrisker. Länsstyrelserna har en central roll i arbetet med klimatanpassning och har enligt sin instruktion i uppdrag att samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat. Länsstyrelsen i Västra Götaland har på uppdrag av regeringen tecknat en överenskommelse med Vattenfall AB om en förändrad tappningsstrategi för Vänern med syfte att förebygga översvämningsrisker vid extrema flöden. För att ytterligare stärka det lokala och regionala arbetet har regeringen gett länsstyrelserna i uppdrag att till halvårsskiftet 2014 utarbeta regionala handlingsplaner för klimatanpassning. I propositionen angavs också att en uppföljning av arbetet med klimatanpassning ska göras i anslutning till kontrollstationen för energi- och klimatpolitiken 2015.

Regeringen har tillsatt utredningen En trygg dricksvattenförsörjning

(dir. 2013:75) i syfte att identifiera nuvarande och potentiella utmaningar för en säker dricksvattenförsörjning i landet på kort och på lång sikt, och i förekommande fall föreslå lämpliga åtgärder. Utgångspunkten ska vara klimatförändringarnas förväntade effekter på dricksvattenförsörjningen.

Europeiska kommissionen antog i april 2013 ett meddelande med förslag till en strategi för anpassning till klimatförändring. Strategin syftar till att förbättra kunskap och beredskap för anpassning till klimatförändringar på lokal, regional, och nationell nivå och på EU-nivå. Strategin föreslår insatser som främjar åtgärder i medlemsstaterna, bl.a. att medlemsstaterna tar fram nationella anpassningsstrategier och åtgärdsplaner. Vidare föreslår kommissionen åtgärder för ett mer underbyggt beslutsfattande samt åtgärder för klimatsäkring på EU-nivå. Som ett komplement till strategin finns ett antal underlagsrapporter om klimatanpassning, bl.a. en vägledning för att utveckla strategier för klimatanpassning. I rådsslutssatser som antogs i juni välkomnade medlemsstaterna inklusive Sverige kommissionens förslag.

Uppdraget

I uppdraget ingår att:

1. Göra en uppdaterad sammanställning av kunskapen om nuvarande och framtida risker och konsekvenser för samhället av ett förändrat klimat på lokal, regional och nationell nivå, med utgångspunkt från bland annat analys och slutsatser i utredningen Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter (SOU 2007:60) och utifrån aktuellt kunskapsbaserat underlag.

I sammanställningen bör ingå klimatförändringarnas effekter på samhällsviktiga funktioner som kommunikationer (t.ex. vägar, järnvägar, telekommunikation), på tekniska försörjningssystem (t.ex. energiproduktion och elförsörjning), på bebyggelse, byggnader, vattenförsörjning, avloppssystem, areella näringar, turism, naturmiljön och människors hälsa samt miljömålen.

2. Kartlägga och analysera åtgärder som har genomförts sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen presenterades eller som planeras att genomföras i Sverige för att anpassa samhället till successiva klimatförändringar och extrema väderhändelser.
3. Utifrån analysen av kunskapsläget kring klimatförändringarna och dess effekter och analysen av genomförda åtgärder, beskriva behovet av och lämna förslag på ytterligare åtgärder för anpassning i olika delar av samhället.

Eventuella behov av författningsförändringar för att kunna genomföra åtgärderna ska uppmärksammas. Förslagen till

åtgärder ska beakta vad som vad som sägs i meddelandet En EU-strategi för anpassning till klimatförändring (KOM(2013) 216).

Genomfört arbete och genomförda utredningar inom området ska beaktas. Om förslagen påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda, ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas. Om förslagen innebär samhälls-ekonomiska konsekvenser i övrigt, ska dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting, ska finansiering föreslås.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Kerstin Grönman

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Försvarsdepartementet/SSK
Socialdepartementet
Finansdepartementet
Landsbygdsdepartementet
Näringsdepartementet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Boverket
Lantmäteriet
Statens geotekniska institut
Konjunkturinstitutet
Länsstyrelserna
Dricksvattenutredningen (L 2013:02)
Skogsstyrelsen
Statens jordbruksverk
Havs- och vattenmyndigheten
Naturvårdsverket
Sjöfartsverket
Statens energimyndighet
Tillväxtverket
Trafikanalys
Trafikverket
Transportstyrelsen